

Dušan Radović

Beograde,
dobro jutro

1

■ Laguna ■

Napomena autora

Ova knjiga je izbor tekstova iz emisije Prvog programa STUDIJA B – „Beograde, dobro jutro“.

Beogradska radio-stanica STUDIO B nalazi se na najvišem, 23. spratu Palate „Beograd“ u Masarikovoj ulici.

Od jula 1975. do novembra 1976. godine autor je, iz Studija, sa tog visokog mesta, oko pet stotina puta uživo pozdravio Beograd, svakoga jutra u 7 časova i 15 minuta. Nije bilo zgodnijeg mesta odakle bi se Beogradu moglo poželeti dobro jutro. Zbog visine Palate „Beograd“, položaja na kome se nalazi i uloge STUDIJA B u životu Beograda i Beograđana.

U knjizi nije promenjen oblik tog jutarnjeg radio-pozdrava. Kako je u knjigu ušao samo manji deo emitovanih tekstova, kalendar je znatno proređen. Sve što je zasluživalo da se nađe u knjizi stalo je ispod samo sto datuma.

Ovoj vrsti pisanja teško je i verovatno nepotrebno određivati ime i rod. Autor bi najradije i emisiju i knjigu smatrao skromnim doprinosom beogradskom folkloru, usmenom predanju Beograda našeg vremena.

Sreda, 9. jul. 1975.

Dragi Beograđani, dobro jutro!

Javljam vam se sa naše visoke osmatračnice, sa 23. sprata Palate „Beograd“, gde se nalazi naš STUDIO B!

Ovoga jutra, nebo nad Beogradom je lepo, čisto i plavo!

Ko je već zaboravio kako izgleda nebo, jutros se može diviti njegovoj veličini i lepoti.

ALI!

ALI – i devojci i Beogradu sreću kvari!

Jedan dimnjak, na desnoj obali Save, na samoj obali, iza Železničke stanice, polako ali uporno kvari ovo lepo beogradsko jutro.

Već su veliki deo Savske i Sarajevske ulice pod dimom, iz ovog malog, glupog dimnjaka.

Beograd je krenuo na posao, međutim bez nervoze i gužve. Još uvek ima mesta da se prođe i stigne.

Žuti kamioneti Beogradske pošte razmiledi su se po Beogradu. Iz zgrade kod Železničke stanice – na sve strane. Nadajmo se dobrim vestima i porukama.

Obaveštavamo stanare u zgradi na uglu Kneza Miloša i Narodnog fronta da je veš na krovu suv i da ga mogu pokupiti i peglati.

Beograde, dobro jutro, prvo plavo i sunčano jutro posle mnogo oblaka i kiša.

Petak, 11. jul

Beograde, dobro jutro!

I ovoga jutra, dragi slušaoci, vi nas slušate a mi vas gledamo, „odozgo“ – sa 23. sprata Palate „Beograd“! Koliko mi odavde možemo da vidimo – nije loše.

Nad našim belim gradom i ovoga jutra je veliko i visoko plavo nebo.

Dunav je prepun vode, a Sava još doliva.

Međutim, nadajmo se da će taj višak vode oteći i stići do Đerdapa, gde se od vode pravi struja.

U Ulici Gavrila Principa aktivan je od jutra jedan žuti buldožer.

U Sarajevskoj – jedan mali ali vredni dimnjak.

Ne znamo da li u toj velikoj stambenoj zgradi proizvode samo dim ili još nešto.

Stadioni Crvene zvezde i Jugoslovenske narodne armije su prazni. Na svu sreću, u ovom dramatičnom prelaznom roku, oni su ostali gde su bili.

Na ranžirnim kolosecima Železničke stanice stoji kompozicija puna novih, žutih, zelenih i plavih automobila.

Mora da su uvređeni što ih još uvek prevoze a ne puste da krenu sami. Nisu mali.

Sve u svemu, naš Beograd i jutros izgleda sjajno! Svaka mu čast.

Beograđani, dobro jutro!

Subota, 12. jul

Javljamo vam se i ovoga jutra sa našeg svetionika, na uglu ulica Maršala Tita i Masarikove, sa visokog 23. sprata Palate „Beograd“.

Ne znamo dokle se Beograd računa u visinu, ali slobodno možemo reći da smo bar POREKLOM iz Beograda, jer se prizemlje naše zgrade nalazi u Beogradu.

Beograd i ovog jutra izgleda sasvim dobro.

Bez oblaka, bez dima, čist i umiven.

Čak je i Železnička stanica tiha i mirna, možda čak pomalo tužna, što će je iz strogog centra preseliti čak u Prokop.

Gazela se raskrečila nad nadošlom Savom, i bilo bi lepo i dobro da ove neradne subote ne poletimo svi u Savu, jer će ona u tom slučaju porasti za još koji centimetar.

Na jednom krovu ispod nas, neko je velikim slovima ispisao „DARKO“. Verovatno da ga lakše nađu oni gosti koji bi mogli naići odozgo.

Tražili smo po lepim krovovima Beograda bar jednog odžaćara. Međutim, nema ih. Ili im nije sezona, ili ne rade subotom. Neka ih, neka se odmaraju. Mogli bi bar subotom i nedeljom da rade na svojoj sreći.

Beograde, probudi se – čeka te lepo, vedro nebo.

Ponedjeljak, 14. jul

Sa Beogradom je i ovog jutra sve u redu!

Čemu je suđeno da teče – ono teče, čemu je suđeno da se puši – to se puši, kome je rečeno da nas greje – grejaće nas i danas, i to dobro!

BEOGRADE, DOBRO JUTRO

Nebo nad Beogradom je i ovog jutra dobro i plavo!

Ima nešto izmaglice i nekih nejasnih oblaka, ali im se, pred suncem koje prodire, ne piše dobro.

Za svaki slučaj, Beograd na najvišem delu Konjarnika gradi stepenice, koje vode direktno u nebo. Ako na nebu i bude kakvih kvarova, ako nebo nad Beogradom bude prokišnjavalo, majstori se mogu popeti i videti u čemu je stvar.

Zatim se mogu vratiti po alat i pritegnuti tamo gde je popustilo.

Na obrisima Košutnjaka, iznad Pionirskog grada, raste kupola novog vodotornja. Majstori, ne morate žuriti, u Beogradu još ima vode napretek.

Na banatskoj strani, u Pančevačkom ritu, Dunav je prešao sve granice, i ponaša se zaista nedolično, s obzirom na svoj ugled i renome.

Možda smo i sami krivi: mnogo smo mu pevali i tepali.

Sve ostalo je u Beogradu na svom mestu. Tamo gde smo ga ostavili u petak po podne, naći ćemo ga i ovog jutra.

Sreda, 16. jul

Senka Palate „Beograd“ iz koje se javljamo, sa poslednjeg, 23. sprata, bila je pre pola sata duga preko tri stotine metara. Bila se već zatrčala prema zelenom i staklenom soliteru na uglu Nemanjine i Sarajevske.

Međutim, ništa od toga!

Na vedrom i plavom beogradskom nebu – sunce je već visoko, i sve više... Ove julske srede, Beograd će nositi sasvim kratke ili nikakve senke.

Ko je hteo leto – danas će ga, vala, imati!

Oni koji ga nisu hteli, pogotovu!

Međutim, eno, javlja nam se dimnjak sa pivare iznad Mostara!

Znači – biće piva!

Belom zastavom pare i dima maše i javno kupatilo u Mišarskoj ulici!... I oni nude pomoć!...

U Savi je noćas promenjena voda... Stigla je iz Šapca, gde je osvežena Drinom... I Dunav je nešto manji ali kvalitetniji nego juče...

U restoranu „London“, ambalaža sa pićem stigla je do pod sam krov!

Dakle, ne očajavajte! Na vruće stavljajte hladno – i biće sve u redu.

Beograd je izdržao razne vatre i vrućine, pa će i ovu zdravu, julsku.

Četvrtak, 17. jul

Sedimo ovde, na 23. spratu Palate „Beograd“ i gledamo šta se radi!

Pre svega na nebu!

Dok smo mi spavali, po mraku, podmuklo, došunjali su se ponovo neki oblaci, i evo ih ponovo nad našim lepim gradom.

Šta hoće, to ćemo valjda još danas videti.

Nema smisla da kiša pada samo zbog toga da bi nekim lenjivcima oprala kola ili prozore.

Ima mnogo ozbiljnijih razloga da ne pada.

Sve je više plavog neba i sunca... naš grad je i ovog jutra obasjan i beo... I ko je izdaleka krenuo u BEO GRAD lako će ga prepoznati i naći.

Čujemo da se jedna grupa beogradskih dokoličara, posle petnaestogodišnjih priprema, sprema da najzad osvoji najviši beogradski vrh – Avalu.

Ako ih nevreme bude omelo, učiniće to prvog sledećeg lepog dana.

Vidimo preko puta sajmišta na Savi dugi karavan šlepova. Nadajmo se da ne prevoze vodu.

Ovo jutro se i dalje muti. Rezultat je i dalje neizvestan.

Žao nam je meteorologa. Ako ostvaruju dohodak samo prema realizovanim prognozama – teško njima.

Ovog leta unosnije je biti prodavac kišobrana.

Međutim, mi bar nikud ne žurimo.

Sedećemo i čekati da vidimo – šta će na kraju biti.

A dok to ne vidimo, ne možemo ni počinjati ništa ozbiljnije.

Petak, 18. jul

Možemo slobodno reći – da nam je ponovo svanulo.

Evo još jednog lepog, bistrog jutra nad Beogradom!

Ko se nije pokolebao kod prvih oblaka, ko je imao strpljenja da čeka ovo jutro i sunce – bogato će biti nagrađen.

Sa 23. sprata Palate „Beograd“ gledamo kako se naš veliki grad kupa u suncu, proteže i uživa.

Baš je lepo!

Dva golubara, ne sa Dušanovca već iz najstrožeg centra, sa krova jedne zgrade u Maršala Tita ulici, od rane zore pustili su svoje jato i sad ga prate na visokom nebu.

Sveže utabanom stazom između blokova 45 i 70 i Gazele svetlucaju stakla automobila kao svici.

Sava se smirila i htela bi da bude lepa i dobra kao pre.

Pod Gazelom, između Save i železničke pruge, smestilo se malo, zeleno, podsavezno fudbalsko igralište.

Čudno izgleda, baš tu, u toj stisci, gužvi i žurbi. Kao da ga je neko zaboravio kad se selio.

Na Slaviji, na kraju Nemanjine ulice, visoko pod krovom suše se pelene.

Dvadesetak belih pelena greje jako sunce. Blago onom koga u njih jutros budu povili.

Beograd je jutros u punoj snazi, vedar i svež.

I ko zna šta je sve danas spreman da uradi.

Beograde, podigni roletne, otvori prozore!

Ponedjeljak, 21. jul

Počeo je novi dan... Na početku smo nedelje...

Ko je mislio da bude bolji ili tanji – nema razloga da danas ne počne!

Ovo je dan i za ponavljače, za sve one koji su već pokušavali a nisu uspeli... danas bi mogli da krenu iz početka!

Savom i Dunavom polako otiču najlepší ponedeljci našeg života, i svaki dan bi nam mogao biti dragocen... Kao što znate, sledeći je tek kroz nedelju dana!

Beograd se odmorio, i evo ga bodrog i čilog na nogama i točkovima...

Kako je krenuo, da nema raznih semafora, ko zna dokle bi stigao!

Na vašim prozorima jutros imate lepu, čistu sliku u koloru...

Nebo nad Beogradom je plavo, sunce jasno, danas će se u Beogradu lepo videti – šta je šta, i ko je ko...

Ako vam slika na prozoru nije čista, ne morate zvati servis...

Taj „kvar“ možete otkloniti sami, sa malo vode, praška i nekih boljih novina.

Beograd ima sedam brda: Maleško brdo, Topčidersko brdo, Banovo brdo, Julino brdo, Kanarevo brdo, Petlovo brdo, Pašino brdo...

Iza sedam brda, kao u bajci, uvek ima još nešto... zavisi odakle gledate i krenete...

To bi mogla biti i Palata „Beograd“ sa čijeg se poslednjeg sprata i ovog jutra javljamo...

Mi smo od jutros rano budni! Sve smo pregledali, pogledali i proverili...

Možete slobodno ustati!

Živa u termometru je već odavno budna i aktivna!

Utorak, 22. jul

Hoćemo li, polako?

Čeka nas jedan veliki i dugi letnji dan, po imenu UTORAK, rođeni brat onog ponedeljka koga smo sinoć tako srećno okončali.

Hajdemo polako... Zauzmimo svoja mesta, pa na posao...

Ko još ne zna gde mu je mesto, neka sedne ili legne na prvo slobodno na koje naiđe... Ako zbog toga bude imao neprilika, neka slobodno kaže da smo ga mi poslali... Drugovi „odozgo“, sa 23. sprata Palate „Beograd“!

Ovde je lepo, a ni dole, kako vidimo, nije loše...

U Banatu svake noći sazri po jedno lepo, zdravo, punačko sunce, i oni ga u rane jutarnje sate iznesu na najbliže beogradske pijace – na Đeram, Bajlonijevu i Jovanovu... Međutim, na Zelenom vencu se već prodaju sveži oblaci, koji su stigli iz Srema...

Biće danas da se bira...

Još je rano da vam kažemo koji će krajevi Beograda danas ostati bez sunca a koji bez kiše...

Ako vam je do sunca, trošite ga sada, dok se ne rasproda...

Hoćemo li, polako?

Vreme je... Već je 22. jul 1975!

Satovi rade, tramvaji rade, Sava radi, Dunav radi, riba radi... Mogli biste da počnete i vi!